

Regeringskansliet,
arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av betänkandet Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2020:37) svar senast 2020-10-30

Sammanfattning

Länsstyrelsen Västernorrland ställer sig positiv till utredningens syfte, det vill säga att analysera och föreslå ett mer ändamålsenligt regelverk med ökad förutsebarhet och minskad administration anpassad till nya förutsättningar.

Länsstyrelsen ställer sig även positiv till intentionen i förslaget att villkoren i arbetslöshetsförsäkringen ska utformas så att fler ska kunna kvalificera sig för och ansluta sig till arbetslöshetsförsäkringen. Vidare även att arbetslöshetsförsäkringen ska utformas så att rollen som omställningsförsäkring värnas och negativa effekter på de arbetslösa sökintensitet, arbetsutbud och arbetslöshetstid begränsas.

Länsstyrelsen har allmänna synpunkter på betänkandet *Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2020:37)*.

Länsstyrelsen Västernorrlands synpunkter

En del av förslaget kring ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen är att dagens arbetsvillkor ska ersättas av ett inkomstvillkor. Utredningen föreslår vidare att ersättningsperiodens längd ska vara differentierad utifrån den sökandes förankring på arbetsmarknaden, mätt med förvärvsinkomster, och att ersättningens storlek ska bestämmas utifrån den sökandes tidigare inkomster och medlemskap i eller anslutning till en arbetslöshetskassa.

Länsstyrelsen ser positivt på att detta kan medföra att fler ska kunna kvalificera sig för arbetslöshetsförsäkringen, men det bör tas i beaktande att denna förändring främst gynnar individer med stark ställning på arbetsmarknaden som i förslaget kommer ha rätt till ersättning under en längre tid till skillnad från individer med svagare förankring på arbetsmarknaden.

Utredningen föreslår även att ersättningen ska trappas ned med tiden i arbetslöshet. Det är utredningens bedömning att nedtrappningen även ska gälla för aktivitetsstöd.

Länsstyrelsen ser positivt på att arbetslöshetsförsäkringens roll som omställningsförsäkring värnas. Länsstyrelsen anser dock att det är viktigt att analysera samt ta i beaktande om och hur detta skulle kunna påverka ekonomin i landets kommuner utifrån utbetalning av ekonomiskt bistånd som komplement till arbetslöshetsförsäkring och aktivitetsstöd.

Kommunernas kapacitet att hantera ökade utgifter inom ekonomiskt bistånd ser olika ut och en förskjutning av försörjning från arbetslöshetsförsäkring till ekonomiskt bistånd riskerar därför att leda till att vissa kommuner påverkas i mycket hög grad. Länsstyrelsen anser att det bör analyseras hur förslaget påverkar kommuner i län med stor andel inskrivna från utsatta grupper.

Samtidigt bör det även utredas vad en lägre arbetslöshetsersättning baserat på den sökandes tidigare inkomster och medlemskap i eller anslutning till en arbetslöshetskassa samt en nedtrappning innebär i förhållande till skälig levnadsstandard. Innebär detta att sökande måste ansöka om kompletterande ekonomiskt bistånd kan det påverka den sociala tryggheten och minska arbetslöshetsförsäkringens omställningsförmåga.

Kopplat till detta är det även viktigt att beakta att regionala skillnader finns gällande så kallade utsatta grupper inskrivna på Arbetsförmedlingen. Dessa grupper är; utomeuropeiskt födda, personer med en funktionsvariation, personer över femtiofem år samt arbetssökande med högst förgymnasial utbildning. Dessa grupper har identifierats ha en särskild utsatt ställning på arbetsmarknaden. I Västernorrlands län finns kommuner med högre arbetslöshet än riksgenomsnittet och med klart högre andel inskrivna utrikesfödda samt inskrivna ungdomar mellan 18-24 år än riksgenomsnittet.

I förslaget går att läsa att ersättningen från den inkomstrelaterade arbetslöshetsförsäkringen aldrig ska ersätta hela inkomstförlusten.

Vidare att ersättningsnivån aldrig uppgår till mer än 80 procent av den tidigare inkomsten vilket ska skapa ekonomiska incitament att acceptera ett arbete med en lön som är lägre än den ursprungliga lönenivån. För den majoritet av alla arbetssökande som före arbetslösheten hade en genomsnittlig inkomst över ersättningstaket på 25 718 kronor är incitamenten att acceptera ett arbete med lägre lön än tidigare ännu starkare, eftersom det inte betalas någon arbetslöshetsersättning på inkomster över detta belopp.

Länsstyrelsen anser att risken med det låga taket kan medföra att arbetslöshetsförsäkringen inte fungerar som en försäkring mot inkomstbortfall och kan medföra att färre personer ansluter sig till arbetslöshetskassor.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Daniel Gustafsson med utvecklingsledare för våld i nära relationer Emma Wik som föredragande.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.